

แนวคิดและการประพันธ์ดนตรีสำหรับกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์
ของ พิจักษณ์ วีระไทย

Concept and Music Composition for Fingerstyle
Guitar of Pijak Weerathai

เศรษฐศักดิ์ ไสวงาม¹

Settasak Sawaingam

เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี²

Chalermesak Pikulsri

¹ นักศึกษาหลักสูตรดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Master of Music Program in Music, Faculty of Fine
and Applied Arts, Khon Kaen University
(E-mail: Settasak208@hotmail.com)

² รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาดุริยางคศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Associate Professor, Faculty of Fine and Applied
Arts, KhonKaen University

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดการประพันธ์เพลงสำหรับกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ ของพิจักษณ์ วีระไทย ผลงานเพลงอัลบั้ม จากโลกถึงดวงจันทร์ (Form the earth to the moon) เป็นวิจัยเชิงคุณภาพโดยวิธีการสัมภาษณ์ และวิเคราะห์เพลงสรุปตามแนวทางดนตรีวิทยาได้ดังนี้

ด้านแนวคิดแรงบันดาลใจการประพันธ์เพลงสำหรับกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ พบผลวิจัยในสองลักษณะ คือ 1) การวางแผนคิดเพื่อสื่อถึงเรื่องราวอารมณ์เพลงทั้งด้านเทคนิคการบรรเลง 2) การประพันธ์ทั้งเพลงขึ้นมาก่อนตามจินตนาการของผู้ประพันธ์ แล้วจึงกำหนดแนวทางของเพลงภายหลัง

ด้านการวิเคราะห์เพลงเชิงราย พบว่า ได้รับแรงบันดาลใจจากความประทับใจความงดงามของ ดอยแม่สลอง จังหวัดเชียงราย แล้วเกิดความประทับใจในธรรมชาติ ตลอดทั้งวิถีชีวิตของชาวบ้านที่มีการผสมผสานวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมและวิถีชีวิตแบบใหม่อยู่ด้วยกันจึงเกิดความประทับใจ การสร้างทำนองในช่วงนำ และท่อนจบ ที่ใช้เทคนิคกีตาร์ Natural Harmonic และ Slide เข้ามาใช้ในการบรรเลงทำนอง การเคลื่อนทำนองมีการเคลื่อนทำนองไปในแบบตามขึ้นและข้ามขั้นที่ไม่เป็นไปตามทฤษฎี ทิศทางการดำเนินทำนองมีทิศทางขึ้น ลง และคงที่ ความสัมพันธ์ของทิศทางการเคลื่อนทำนองสองแนวที่มีการ การเคลื่อนทำนองสองแนวแบบขนาน การเคลื่อนทำนองสองแนวแบบสวนทาง การเคลื่อนทำนองสองแนวแบบเฉียง มีการใช้โน้ตประดับและการเล่นทำนองที่มีคู่ประสาน อัตราจังหวะที่ใช้ ใช้อัตราจังหวะสี่ธรรมดา ในอัตราความเร็ว 125 มีการใช้โน้ตที่เป็นจังหวะขัดอยู่ค่อนข้างเยอะ เพลงอยู่ในบันได G เมเจอร์ และไม่มีการเปลี่ยนบันไดเสียงระหว่างเพลง โครงสร้างคอร์ดเป็นโครงสร้างตามทฤษฎีดนตรีแต่มีบางท่อนที่มีทางเดินคอร์ดไม่เป็นไปตามทฤษฎี คอร์ดที่ใช้จะเป็นคอร์ดพื้นฐาน และคอร์ดในแบบต่างๆ คือ Seventh Chords, Extended chords, Added tone chords, Slash chord, Secondary dominant เป็นต้น รูปแบบเพลงที่ใช้รูปแบบสามตอน A B A' ทางด้านประโยคเพลงมีประโยคถาม-ประโยคตอบ ที่มีหลายรูปแบบ คือ ลักษณะจังหวะที่มีโครงสร้าง

เหมือนกัน และความยาวเท่าๆ กัน ลักษณะที่รูปร่างขึ้นลงทำนองใกล้เคียงกัน และลักษณะที่มีความยาวเท่าๆ กันและมีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง มีการใช้ เคเดนซ์หรือจุดพักประโยค 3 ลักษณะ คือ เคเดนซ์ปิดแบบสบูร์ณ เคเดนซ์กึ่งปิด และเคเดนซ์ซัด

คำสำคัญ: แนวคิดและการประพันธ์, กีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์, พิจักษณ์ วีระไทย

Abstract

This research article was aimed to study Concept and Song Composition for Fingerstyle guitar of Pijak Weerathai in the album “From the earth to the moon”. This research was qualitative research which was conducted by an interview and analysis song in musicology term. The study results were as follows.

In inspiration concept, the song composition for Figurestyle, the results of this study were: 1) Conceptualizing to express song’s emotion, include playing technique, 2) Song composition based on composer’s imagination and direct concept latter.

An analysis of “Chiang Rai” song, the study was found that the composer got inspiration from the beauty of Doi Mae Salong, Chai Rai province and impressed in nature as well as villager livelihood which integrated traditional style and modern style proportionately, as resulted in the impression to create introduction rhythmic and ending rhythmic with Natural Harmonic and Slide techniques into the playing. The rhythmic transition was played in both step-by-step style, and Non- theoretical style. The rhythmic direction was went up, went down, and stable. The relation of two- the rhythmic direction

was divided into 3 patterns; parallel and oppositional, and obliquely pattern.

The song was also used ornament note and duet playing with simple quadruple time in 125 speeds with the Syncopation note in step G major which has not changed between the song. Cord structure is music-theoretical structure, but some part cord path did not rely on theory. The used cord was basic cord and related cords i.e. Seventh Chords, Extended chords, Added tone chords, Slash chord, Secondary dominant, etc. For song pattern, the song pattern was used tri-pattern A B A'. In song sentence, the song consisted of interrogative and affirmative sentences in various patterns; same structure and length, similar structure and length with differences with Cadence or pause phrase 3 types; Perfect Authentic Cadence, Half Cadence, and Deceptive Cadence.

Keywords: Composition and concept, Fingerstyle guitar, Pijak Weerathai

บทนำ

กีตาร์เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบดนตรีที่คนทั่วโลกรู้จักมากที่สุดชนิดหนึ่งซึ่งเครื่องดนตรีที่มีลักษณะคล้ายกีตาร์กำเนิดมากกว่าหลายพันปี ส่วนเครื่องดนตรีชิ้นแรกที่มีรูปลักษณ์เหมือนกีตาร์ในปัจจุบันเกิดในช่วงยุคปลายของสมัยกลางหรือยุคต้นสมัย เรอเนสซอง เป็นช่วงที่มีการใช้เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายกันทั่วโลกในยุคนั้นกีตาร์มีทั้ง แบบ 4 และ 5 สาย สำหรับกีตาร์ที่มี 6 สาย ระบุว่าเกิดขึ้นในปี 1779 เป็นผลงานของ นายแกตานิ วินาเซีย (Gaetano Vinaccia) ในเมืองเนเปิลส์ อิตาลี และได้รับการพัฒนาารูปแบบลักษณะมาโดยตลอดจนออกมาในรูปลักษณ์แบบปัจจุบัน โดยปัจจุบันมีรูปแบบการเล่นที่หลากหลาย เช่น คลาสสิก

ฟลามenco โพลค์ บลูกล๊าส ฟิงเกอร์สไตร์ เป็นต้น โดยผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในกีตาร์ฟิงเกอร์สไตร์

ฟิงเกอร์สไตร์เกิดขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 18 ถึงช่วงต้นศตวรรษที่ 19 ทางตอนใต้ของแอฟริกา โดยมีกีตาร์บลูส์ชาวอเมริกันพยายามเลียนแบบการเล่นเพลง แร็กไทม์ของเปียโน โดยการใช้นิ้วหัวแม่มือขวาแทนมือซ้ายของเปียโน และใช้นิ้วมือขวาแทนมือขวาของเปียโน ได้มีการบันทึกเสียงไว้จากศิลปิน เช่น Blind Blake, Big Bill Broonzy, Memphis Minnie และ Mississippi John Hurt และ ยังมี ศิลปินบลูส์ คือ Blind Willie Johnson และ Tampa Red ที่เพิ่มเทคนิคสไลด์กีตาร์เข้ามาด้วย

ฟิงเกอร์สไตร์ เป็นสไตล์การบรรเลงกีตาร์ที่ไพเราะและเป็นที่ใฝ่ฝันของผู้เล่นกีตาร์หลายๆ คน คือการดีดกีตาร์ด้วยนิ้ว ทั้ง 4 (โป้ง ชี้ กลาง นาง) การบรรเลงกีตาร์โดยประกอบไปด้วยแนวทำนอง (Melody) แนวทางเดินเบส (Bass) กับการใช้คู่เสียงหรือโน้ตต่างๆ อันเป็นตัวประกอบของคอร์ดรวมไปด้วย (Chord) และจังหวะ (Rhythm) รวมไปถึงการตบการเคาะที่จะเข้าจังหวะไปกับบทเพลงนั้นๆ ในอีกส่วนหนึ่งด้วยก็ได้ ดังนั้นการเล่นจึงมีความไพเราะความน่าสนใจ และมีความยากไปในตัว สามารถบรรเลงได้ทั้งอะคูสติคกีตาร์หรือกีตาร์ไฟฟ้าก็ได้ตามความถนัดและความชอบ สำหรับบทเพลงที่ใช้เล่นก็เปิดกว้างได้ทุกประเภท เช่น แจ๊ส บลูส์ โพลค์ แร็กไทม์ เป็นต้น ศิลปินที่เล่นกีตาร์ในแบบฟิงเกอร์สไตร์ในปัจจุบันมีหลากหลายคน เช่น Tommy Emmanuel, Chet Atkins และ Merle Travis เป็นต้น

ในอดีตการบรรเลงกีตาร์แบบฟิงเกอร์สไตร์ในประเทศไทย ยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จักมากเท่าไรมีศิลปินที่เป็นที่รู้จัก คือ บุญชอบ ธนอมวงศ์ธนา ในปัจจุบันถือว่าได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นมากกว่าครั้งอดีต มีสื่อการเรียนการสอนที่เพิ่มมากขึ้น มีศิลปินรุ่นใหม่เกิดขึ้นมาเรื่อยๆ เช่น กฤษณ์ บาลไทยสงค์ กิตติพงศ์ รุ่งอนทัยพานิชย์ ภาดา ยังยืนยง พิจักษ์ณ์ วีระไทย เป็นต้น

พิจักษ์ณ์ วีระไทย เป็นศิลปินและนักกีตาร์ฟิงเกอร์สไตร์ที่มีผลงานและได้รับการยอมรับระดับชาติอีกทั้ง เป็นครุฑทำหน้าที่ถ่ายทอดศิลปะการบรรเลงกีตาร์ฟิงเกอร์

สไตส์สถาบันเอกชนและคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นวิทยากร ที่ให้ความรู้กีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ อีกทั้งทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ มีผลงานเกี่ยวกับดนตรี คือ Fern's Summer Time, From the Earth to the Moon (จากโลกถึงดวงจันทร์) ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวด Sinha Guitar Legend (Eric Clapton) รางวัลขวัญใจสื่อมวลชน การประกวดเพลงไทยสมัยนิยม ครั้งที่ 1 (Thailand popular Song Contest) วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 “พุดลอยๆ” (Acoustic Guitar Contest) ซึ่งอาจารย์พิทักษ์ วีระไทย เป็นอีกหนึ่งบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ เกี่ยวกับการเล่นกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญว่า เหมาะสมแก่การนำมาศึกษาวิจัยแนวคิดและการประพันธ์เพลงเทคนิคกลวิธีที่ใช้ในการบรรเลง กีตาร์ในแนวฟิงเกอร์สไตล์ การศึกษาแนวคิดการประพันธ์ดนตรีสำหรับกีตาร์แบบ ฟิงเกอร์สไตล์ของ พิทักษ์ วีระไทย ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์จาก พิทักษ์ วีระไทย โดยมีเพลงในอัลบั้ม From The Earth To The Moon (จากโลกถึงดวงจันทร์) มีรายชื่อเพลงดังนี้ 1) ณ ที่แสงแดดส่อง (From the earth to the moon) 2) ยูรี (Astronaut's Dream) 3) ไก่ก่า (Laika) 4) Lunar Module 5) Try 6) Flood 7) Song for Tommy Emmanuel 8) เชียงราย (Chiang Rai) 9) สว่าง (Shooting Star)

ภาพประกอบที่ 1 ผลงาน Fern's Summer Time, From the Earth to the Moon (จากโลกถึงดวงจันทร์)

ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2563

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและการประพันธ์ดนตรีสำหรับกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ของ พิจักษณ์ วีระไทย
2. เพื่อวิเคราะห์เพลง เชียงราย ของ พิจักษณ์ วีระไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการเรียบเรียงและความคิดสร้างสรรค์ในงานดนตรี
2. ทำให้ทราบถึงการบรรเลงกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์
3. ทำให้ทราบถึงการประพันธ์เพลงกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - 1.1 ศึกษาแนวคิดการประพันธ์ดนตรีสำหรับกีตาร์แบบฟิงเกอร์สไตล์จากผลงานดนตรีของ พิจักษณ์ วีระไทย
 - 1.2 ศึกษาวิเคราะห์บทเพลง เชียงราย ของ พิจักษณ์ วีระไทย
2. ขอบเขตด้านประชากร
 - 2.1 พิจักษณ์ วีระไทย ชื่อเล่น เฟิร์น ที่อยู่ปัจจุบัน 59/2 หมู่ 6 ถ.ประชาสโมสร ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัย

พื้นที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับงานวิจัยเรื่อง แนวคิดการประพันธ์ดนตรีสำหรับกีตาร์แบบฟิงเกอร์สไตล์ของ พิจักษณ์ วีระไทย ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ทำการศึกษาคือ โรงเรียน Hug School

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์บทเพลง เชียงราย

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการวิจัยเรื่อง แนวคิดการประพันธ์ดนตรีสำหรับกีตาร์แบบฟิงเกอร์สไตล์ของ พิจักษณ์ วีระไทย ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 9 เดือนตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2561 ถึง เดือนพฤษภาคม 2562

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวคิดการประพันธ์ดนตรีกีตาร์แบบฟิงเกอร์สไตล์ของ พิจักษณ์ วีระไทย ผู้วิจัยได้ใช้วิธีดำเนินการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ครึ่งนี้ประกอบไปด้วย

1.1 สร้างแบบสัมภาษณ์โดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ใช้สัมภาษณ์เป็นการส่วนตัว คือ พิจักษณ์ วีระไทย

1.2 อัลบั้มชุด From The Earth To The Moon (จากโลกถึงดวงจันทร์)

1.3 ตำราเอกสาร สิ่งพิมพ์ บทความที่เกี่ยวข้องที่เป็นข้อมูลในการวิจัยในเรื่อง แนวคิดการประพันธ์ดนตรีสำหรับกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ ในครั้งนี้ ซึ่งได้จากสถานที่ต่างๆ เช่น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น แหล่งข้อมูลสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จากเว็บไซต์ เป็นต้น

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยยึดหลักข้อมูลที่มีลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ โน้ตเพลงที่เกี่ยวข้องกับ พิจักษณ์ วีระไทย

2.2 เรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับ กีตาร์แบบฟิงเกอร์สไตล์ จากเอกสารวิจัยต่างๆ สิ่งพิมพ์ และเอกสารทางวิชาการ

2.3 จัดและบันทึกการสัมภาษณ์ แล้วนำมาเรียบเรียงให้เป็นไปตามหลักวิธีการวิจัย

2.4 จัดทำโน้ตบทเพลง เขียนราย เพื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบตามหลักดนตรีสากล

3. การจัดกระทำข้อมูล

3.1 ศึกษาข้อมูลจากการจดและบันทึกการสัมภาษณ์ งานวิจัยเอกสารอ้างอิงและตำราวิชาการต่างๆ

3.2 นำเพลง เขียนราย จากอัลบั้มชุด From The Earth To The Moon (จากโลกถึงดวงจันทร์) บันทึกเป็นโน้ตดนตรีสากล เพื่อทำการวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

รวบรวมตำราทางวิชาการเกี่ยวกับทฤษฎีดนตรีสากล รวมถึงเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ เอกสารอ้างอิงต่างๆ และข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยตรงนำมาศึกษา เพื่อใช้ในการอ้างอิงสนับสนุนตาม หัวข้อที่ต้องการวิจัยดังต่อไปนี้

4.1 แนวคิดการประพันธ์เพลงสำหรับกีตาร์แบบฟิงเกอร์สไตล์

4.2 วิเคราะห์เพลงประพันธ์ดนตรี เขียนราย

5. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาแนวคิดและการประพันธ์ดนตรีสำหรับกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ของ พิจักษณ์ วีระไทย ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 2 ส่วนดังต่อไปนี้ 1. แนวคิดการประพันธ์เพลงสำหรับกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ของ พิจักษณ์ วีระไทย 2. การวิเคราะห์เพลงบรรเลง เขียนราย

1. แนวคิดและการประพันธ์เพลงสำหรับกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ของ พิจักษณ์ วีระไทย

แนวคิดการและประพันธ์เพลงสำหรับกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ของ พิจักษณ์ วีระไทย เริ่มด้วยการวางแนวทางของอัลบั้มเป็นเพลงบรรเลงกีตาร์ในแบบฟิงเกอร์สไตล์และมีเพลงที่มีเนื้อร้องหนึ่งเพลงและภาพรวมของอัลบั้มเป็นเพลงสมัยนิยมที่สื่อสารแก่ผู้ฟังให้เข้าใจได้ง่าย การสร้างทำนองที่สวยงามบนเทคนิคกีตาร์ที่ยากสามารถแบ่งวิธีการคิดออกได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2563

1. ใช้วิธีวางแนวคิดที่ต้องการให้เพลงสื่อถึงเรื่องราวอะไรต้องการให้อารมณ์เพลงเป็นอย่างไรหรือมีแรงบันดาลใจในการประพันธ์เพลงจากเหตุการณ์หรือความประทับใจจากอะไร นำเสนอเทคนิคกีตาร์อะไรบ้างมีวิธีการบรรเลงแบบใด เช่น

- เพลง ณ ที่แสงแดดส่อง ผู้ประพันธ์ได้ให้น้ำหนักกับการให้ผู้ฟังได้ตีความหมายตามจินตนาการภายใต้ชื่อเพลงที่ให้ความหมายแตกต่างกันออกไป ซึ่งพยายามเน้นว่าสื่อถึงการสื่อสารจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ส่วนการประพันธ์ได้ประพันธ์ทำนองและคอร์ดขึ้นพร้อมกัน ผสมผสานเทคนิคพิเศษของกีตาร์ทั้งสองตัวในส่วนที่เล่นพร้อมกัน

- เพลง ยูริ ผู้ประพันธ์ได้ให้ความหมายเพลงมาจากยุคที่มีการแข่งขันทางเทคโนโลยีอวกาศ ซึ่งสื่อถึงความเร็วของการแข่งขันหรือความเร็วของยานอวกาศและความน่ากลัวของสงครามเย็น ผู้ประพันธ์ตั้งใจสร้างแนวเพลงที่มีกลิ่นอาย Gypsy Swing ที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปินเพลงนักกีตาร์แจ๊สชาวฝรั่งเศสที่มีชื่อว่า Django Reinhardt ส่วนการประพันธ์ได้ประพันธ์ทำนองและคอร์ดขึ้นพร้อมกัน

2. ใช้วิธีการประพันธ์ทั้งเพลงขึ้นมาก่อนตามจินตนาการของผู้ประพันธ์ กำหนดแนวทางของเพลงว่าจะให้เป็นไปในรูปแบบใด ต้องการนำเสนอวิธีการบรรเลงแบบใดแล้วจึง ให้ความหมายเพลงหรือตั้งชื่อเพลงในขั้นตอนสุดท้าย เช่น

- เพลง Laika ผู้ประพันธ์ได้กำหนดแนวทางของเพลงไว้ก่อนแล้วว่า จะให้ออกมาแบบไหนโดยยังไม่ให้ความหมาย แล้วจึงค่อยให้ความหมายเพลงหลังจากประพันธ์เพลงแล้วเสร็จโดยอุทิศเพลงให้แก่สุนัขที่ชื่อว่า ไลก้า โดยเทคนิคการบรรเลงที่ต้องการนำเสนอ คือ การตีตแบบ Boom Chick หรือ Alternate Bass

- เพลง Try เพลงนี้มีจุดมุ่งหมายในการแสดงเทคนิค ของกีตาร์แบบฟิงเกอร์สไตล์ที่มีกลิ่นอายคันทรี่ ผู้ประพันธ์ใช้จินตนาการในการสร้างทำนองและเบสพร้อมๆ กัน การประพันธ์ทำนองมีแนวคิดการสร้างทำนองสวนทางกันระหว่าง ทำนองหลักและทำนองเบส ผู้ประพันธ์ได้ให้ความหมายในสองลักษณะคือ สื่อถึงความพยายาม และ การถ่ายทอด

การประพันธ์เพลงไม่ได้มีรูปแบบที่ตายตัวว่าต้องมีขั้นตอน แต่จะใช้วิธีวางแนวคิดที่ต้องการให้เพลงสื่อถึงเรื่องราวอะไรนำเสนออะไร หรือมีแรงบันดาลใจ

ในการประพันธ์เพลงจากกรอบแนวคิดอะไร หรือการประพันธ์ทั้งเพลงขึ้นมาก่อน แล้วจึงให้ความหมายเพลงทีหลัง ในเรื่องการแต่งทำนองในหลายเพลงในอัลบั้ม ผู้ประพันธ์จะแต่งทำนองขึ้นมาพร้อมกับคอร์ด หรือวางโครงสร้างคอร์ดแล้วจึงแต่งทำนองทีหลัง การใช้คอร์ดผู้ประพันธ์จะยึดการใช้คอร์ดพื้นฐาน Diatonic chord ในการวางโครงสร้างคอร์ดและใช้คอร์ดในทางแจ๊ส เช่น Tritone chord substitution หรือ Secondary Subdominant เพื่อให้เกิดอารมณ์เพลงที่แปลกและไม่น่าเบื่อ การกำหนดอัตราจังหวะและอัตราความเร็วของแต่ละเพลงผู้ประพันธ์จะใช้วิธีการทดลองบรรเลงในหลายๆ แบบเพื่อหาอัตราจังหวะและอัตราความเร็วที่เหมาะสมกับเพลงที่สุด การวางโครงสร้างรูปแบบของเพลงผู้ประพันธ์จะใช้รูปแบบที่ใช้ตอนเพลงที่น้อย โดยจะใช้รูปแบบสองตอน และสามตอน

2. การวิเคราะห์เพลงบรรเลงเชียงราย

การวิเคราะห์เพลงเชียงราย ซึ่งเป็นเพลงบรรเลงที่ได้รับความนิยมจากผู้รับชมรับฟังทั้งทางสื่อหรือการแสดงสดจากศิลปิน ผู้วิจัยได้ใช้หลักการวิเคราะห์ดนตรีจากทฤษฎีดนตรีสากลนำมาปรับใช้ในการวิเคราะห์ที่เหมาะสมกับเพลง แนวเพลง ยุคสมัยของเพลง เพื่อทำความเข้าใจต่อบทเพลงให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

2.1 ช่วงเสียง (Range) จากการวิเคราะห์ช่วงเสียงในเพลงเชียงราย เนื่องจากเป็นการบรรเลงจากกีตาร์ตัวเดียวจึงมีช่วงเสียงค่อนข้างกว้างอยู่ที่ระยะเป็นคู่ 25 หรือช่วงคู่แปด 3 ช่วงกับอีกคู่ 1 เมเจอร์

2.2 ขั้นคู่ (Interval) จากการวิเคราะห์โดยใช้หลักวิเคราะห์ดนตรีในเรื่องขั้นคู่ (Interval) คือการวิเคราะห์การดำเนินทำนองว่า เป็นการเคลื่อนจากตัวโน้ตหนึ่งไปยังตัวโน้ตหนึ่งอย่างไร มีการขยับมากน้อยเพียงใดโดยการวัดจากการนับขั้นคู่ พบว่าการเคลื่อนทำนองมีทั้งแบบ การเคลื่อนทำนองตามขั้น (Conjunct Motion) และการเคลื่อนทำนองแบบข้ามขั้น (Disjunct Motion) รูปแบบของเครื่องดนตรีกับเทคนิคที่ใช้ในการบรรเลงบทเพลงเชียงรายและการประพันธ์ทำนองที่ตั้งใจให้เกิดการเคลื่อนทำนองแบบข้ามขั้นที่ค่อนข้างเยอะทำให้ได้ทำนองที่มีมิติมากขึ้นไม่ราบเรียบจนเกินไป ซึ่งทำให้บทเพลงมีความน่าสนใจมากขึ้นและ

การประพันธ์ทำนองแบบการเคลื่อนทำนองตามขั้นทำให้ทำนองโดยรวมมีความสมดุลและหลากหลายทำให้ทำนองฟังแล้วไม่น่าเบื่อ

2.3 ทิศทาง จากการวิเคราะห์ทิศทางของทำนองสามารถพบได้ทั้ง 3 ทิศทาง คือทิศทางขึ้น ทิศทางคงที่ และ ทิศทางลงอย่างครบถ้วน เทคนิคคีตารที่นำมาใช้สร้างทำนองทำให้ทิศทางของทำนองอาจจะมองยากบ้างในบางท่อนเพราะมีการข้ามขั้นของตัวโน้ตค่อนข้างเยอะซึ่งเกิดจากเทคนิคการบรรเลงแต่สิ่งที่ได้คือทำนองที่ฟังแล้วมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

2.4 ความสัมพันธ์ของทิศทาง จากที่ได้วิเคราะห์ทิศทางของทำนองแต่ละแนวแล้ว ก็สามารถวิเคราะห์ทิศทางการเคลื่อนทำนองสองแนวได้ 3 ลักษณะ คือ การเคลื่อนทำนองสองแนวแบบขนาน (Parallel motion) หรือแบบเหมือน (Similar motion) (ภาพ 2.4.1), การเคลื่อนทำนองสองแนวแบบสวนทาง (Contrary motion) (ภาพ 2.4.2), การเคลื่อนทำนองสองแนวแบบเฉียง (Oblique motion) (ภาพ 2.4.3) ความสัมพันธ์ของทิศทางจากการวิเคราะห์จะแสดงให้เห็นถึงการประพันธ์ในด้านทำนองที่มีความหลากหลายที่แสดงให้เห็นในหลายๆ ลักษณะ ซึ่งเกิดจากการประพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้คอร์ดโดยเฉพาะการใช้ Slash chord ที่ทำให้เกิดการย้ายทำนองเบสให้อยู่ที่โน้ตเดิมหรือทำให้เกิดการเคลื่อนทำนองเบสที่เป็นโครมาติก

2.5 จังหวะขัด (Syncopation) ในบทเพลงเสียงราย มีความเป็นเพลงสมัยนิยมซึ่งเน้นฟังสบาย แต่มีจังหวะขัดปรากฏให้เห็นอยู่หลายจุด อยู่ ซึ่งเป็นเทคนิคในการเพิ่มรสชาติให้ทำนองน่าสนใจยิ่งขึ้น ท่อนอินโทรห้องที่ 3-4 (ภาพ 2.5.1) เป็นการเล่นกับทำนองที่มีโน้ตที่เน้นจังหวะ ยกกับจังหวะตกสลับกันไปตามภาพที่ผู้วิจัยได้ใส่ลูกศรกำกับกับจังหวะ ซึ่งเป็นการเน้นจังหวะที่เป็นจังหวะยกจังหวะเบา และจังหวะหนักบ้าง ทำให้การเริ่มอินโทรเพลงดูมีความน่าสนใจก่อนที่จะเข้าเพลง

2.6 จังหวะยก (Anacrusis) จังหวะยกในบทเพลงเชียงราย เป็นโน้ตตัวแรกของทำนองที่ไม่ได้เริ่มที่จังหวะแรกที่เป็นจังหวะหนักของห้อง แต่จะเป็นการเริ่มทำนองด้วยจังหวะยกของจังหวะแรกของห้องจะแสดงให้เห็น ในห้องที่ 16 เริ่มจากโน้ต F ที่เป็นโน้ตที่ไม่สำคัญ เคลื่อนทำนองแบบข้ามขั้นไปโน้ต B ซึ่งเป็นโน้ตที่สำคัญกว่า ห้องที่ 18 จังหวะที่สามยกเป็นการเริ่มต้นโยกสั่นที่โน้ต E เคลื่อนทำนองขึ้นเป็นขั้นบันได ไปหาโน้ต G ในห้องที่ 19 ซึ่งถ้ามองจังหวะทำนองโดยรวมในท่อนนี้ ผู้ประพันธ์จะเน้นทำนองที่เป็นจังหวะยกซึ่งเป็นเทคนิคในการเพิ่มรสชาติให้ทำนองน่าสนใจยิ่งขึ้น (ภาพ 2.6.1)

2.7 กุญแจเสียง บทเพลงเชียงรายเมื่อพิจารณาจากเครื่องหมายกุญแจเสียงที่อยู่ต้นเพลงคืออยู่ระหว่างกุญแจกับเครื่องหมายประจำจังหวะและทำนองแล้ว บทเพลงมีกุญแจเสียงอยู่ใน กุญแจเสียง G เมเจอร์ และไม่มีการเปลี่ยนกุญแจเสียงตลอดทั้งเพลงซึ่งเป็นเครื่องต้องการของผู้ประพันธ์ที่ไม่ต้องการดึงอารมณ์ผู้ฟังจนเกินไป

2.8 การดำเนินคอร์ด ตารางแสดงถึงการดำเนินคอร์ดในลักษณะต่างๆ ซึ่งแยกออกเป็นแต่ละท่อน โดยรวมการดำเนินคอร์ดเป็นไปตามหลักทฤษฎีดนตรีสากล

ตารางแสดงตอนเพลงและโครงสร้างคอร์ด

ตอนเพลง	ห้องที่	ชื่อคอร์ด	ลำดับคอร์ดในบันไดเสียง
ตอน A ประโยคที่ 1	8 - 15	G / D/C / Bm / Em11 / Am / D / G	I / V / iii / Vi / ii / V / I
ตอน A ประโยคที่ 2	16 - 25	Cmaj7 / D/C / Bm7 / Em7 / Cmaj7 / D / G	IV / V / iii / Vi / IV / V / I
ตอน B ประโยคที่ 1	26 - 28	Bm7 / C / G Gmaj7 /	iii / IV / I
ตอน B ประโยคที่ 2	29 - 37	Em / Am Bm / C G / Am Bm / C / C# / D(add4)	Vi / ii iii / IV I / ii iii / IV / V
ตอน A' ประโยคที่ 1	38 - 45	G / D/C / Bm / Em11 / Am / D / G	I / V / iii / Vi / ii / V / I
ตอน A' ประโยคที่ 2	46 - 57	Cmaj7 / D/C / Bm7 / Em7 / Cmaj7 / D / G / E7 / Cmaj7 / D / G	IV / V / iii / Vi / IV / V / I / V of ii / IV / V / I

2.9 การใช้คอร์ด การเลือกใช้คอร์ดในบทเพลงเขียนรายมี 6 ลักษณะดังต่อไปนี้

คอร์ดทริยแอด (Triads Chords), คอร์ดทบเจ็ด (Seventh Chords), Extended chords, Added tone chords, Slash chord, คอร์ดตอมิแนนท์ลำดับที่สอง (Secondary dominant) การดำเนินคอร์ดโดยทั่วไปจะใช้ Triads Chords เป็นหลัก

2.10 ประโยคเพลง การวิเคราะห์รูปแบบและประโยคเพลง ส่วนของรูปแบบนั้นเป็นรูปแบบ ABA' ซึ่งเป็นรูปแบบที่เพลงทั่วไปนิยมใช้และมีการแบ่งตอนที่ชัดเจน ส่วนของประโยคเพลง มีท่อน Intro และ Outro ที่เหมือนกันโดยใช้เทคนิคกีตาร์ Natural Harmonic ในการเล่นทำนอง มีประโยคเพลงที่ไม่ซับซ้อนและไม่ยาวมากนัก มีประโยคถาม-ประโยคตอบ สั้นๆ และมีการใช้เคเดนซ์หรือจุดพักประโยคเพลงที่ค่อนข้างหลากหลาย ดังนั้นรูปแบบและประโยคเพลงนั้นสามารถจดจำง่ายไม่ได้มีท่อนและประโยคที่เยอะเกินไป

เข็ญราย

2.5.1

♩ = 125

2.5.1

พิงคชณ วีระไทย

Harm.

5 6 7 8 G A D/C

Harm.

9 10 Bm 11 Em^{II} 12 Am D

Harm.

13 14 G 15 Cmaj7

2.4.3

2.6.1

2.4.3

2 D/C 17 Em⁷ 18 Em⁷ 19 Cmaj⁷ 20

2.6.1

First time only

21 D 22 G 23 C D(add⁴) 24 G

25 26 Bm⁷ B 27 C 28 G Gmaj⁷

2.4.1

29 Em 30 Am Bm 31 C G 32

2.4.1

2.4.2

Am Bm C C/C# D(add4)

1. D(add4) 3

2. D.S al Fine G A D/C Bm

Harm.-----

Em¹¹ Am D G

Harm.-----

Cmaj7 D/C Bm⁷

49 $E m^7$ 50 $C^{maj}7$ 51 D 52 G

53 E^7 54 $C^{maj}7$ 55 D 56 G 57

58 59 60 *rit.*

61 62 63 **Fine**

อภิปรายผล

1. แนวคิดการประพันธ์เพลงสำหรับกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ของ พิจักษณ์ วีระไทย เริ่มต้นด้วยการวางแนวทางของอัลบั้มเป็นเพลงบรรเลงกีตาร์ในแบบฟิงเกอร์สไตล์และมีเพลงที่มีเนื้อร้องหนึ่งเพลงและภาพรวมของอัลบั้มเป็นเพลงสมัยนิยมที่สื่อสารแก่ผู้ฟังให้เข้าใจง่าย ๆ การสร้างทำนองที่สวยงามบนเทคนิคกีตาร์ที่ยากในส่วนของการประพันธ์เพลงของ พิจักษณ์ วีระไทย ไม่ได้มีรูปแบบที่ตายตัวว่าต้องมีขั้นตอนที่ชัดเจนโดยจะมีลักษณะหลักอยู่ 2 ลักษณะ ดังนี้

- ใช้วิธีวางแนวคิดที่ต้องการให้เพลงสื่อถึงเรื่องราวอะไรต้องการให้อารมณ์เพลงเป็นอย่างไร หรือมีแรงบันดาลใจในการประพันธ์เพลงจากเหตุการณ์หรือความประทับใจจากอะไร นำเสนอเทคนิคกีตาร์อะไรบ้างมีวิธีการบรรเลงแบบใด จากอะไร

- ใช้วิธีการประพันธ์ทั้งเพลงขึ้นมาก่อนตามจินตนาการของผู้ประพันธ์กำหนดแนวทางของเพลงว่าจะให้เป็นไปในรูปแบบใด ต้องการนำเสนอวิธีการบรรเลงแบบใดแล้วจึง ให้ความหมายเพลงหรือตั้งชื่อเพลงในขั้นตอนสุดท้าย

การประพันธ์ของศิลปินขึ้นอยู่กับความประสงค์เริ่มแรกว่าประพันธ์โดยวางกรอบแนวคิดหรือโจทย์ที่ตั้งขึ้นเพื่อจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่ง หรือการที่ศิลปินต้องการประพันธ์เพลงที่ไม่ได้มีกรอบแนวคิดหรือจุดประสงค์ที่แน่ชัดกล่าวคือ การประพันธ์ตามที่คุณประพันธ์จินตนาการหรือได้พบเจอ

2. รูปแบบของเพลงเซียงราย เป็นรูปแบบของเพลงสมัยนิยมที่ใช้กีตาร์บรรเลงในลักษณะกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ ที่สร้างทำนองที่มีเอกลักษณ์ทางด้านดนตรีที่มีลวดลายพลิ้วไหว ผสมผสานเข้ากับเทคนิคของกีตาร์ที่ไม่มากนักน้อยอย่างลงตัว การใช้คอร์ดที่เป็นคอร์ดพื้นฐานและคอร์ดที่มีโน้ต 4 ตัว ที่มีเข้ามาอย่างเหมาะสม รูปแบบเพลงที่เป็นรูปเพลงที่นิยมใช้ทั่วไป บุคคลที่ได้รับฟังจึงสามารถฟังแล้วรู้สึกถึงความน่าสนใจในบทเพลงแม้จะไม่มีเนื้อร้อง แต่เป็นการตีความจากชื่อเพลงและภูมิหลังของบทเพลงที่คุณประพันธ์ได้ให้ความหมายเอาไว้

ข้อเสนอแนะ

การสร้างงานดนตรีในปัจจุบันไม่จำเป็นต้องทำตามทฤษฎีทั้งหมด สามารถปรับเปลี่ยนตามยุคสมัย ใส่ความเป็นเอกลักษณ์ประจำตัวหรือที่เรียกว่าลายเซ็นให้แก่ผลงานของตนเอง

ผลการวิจัยจากการศึกษาแนวคิดการประพันธ์เพลงสำหรับกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ สามารถนำไปใช้ในการศึกษาแนวคิดการประพันธ์เพลงสำหรับกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ แนวทางการปฏิบัติในการประพันธ์เพลงกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ แนวทางการวิเคราะห์เพลงบรรเลงกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ รวมถึงใช้อ้างอิงในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาผลงานฟิงเกอร์สไตล์ของศิลปินในประเทศไทย ให้หลากหลายขึ้น เพื่อให้ทราบถึงแนวคิดการประพันธ์ วิธีการประพันธ์ รวมถึงเอกลักษณ์ความแตกต่างบทเพลงของศิลปินในแต่ละท่าน

เอกสารอ้างอิง

- ณัชชา พันธุ์เจริญ. (2552). **พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์**. กรุงเทพฯ : เกศกะรัต.
- ณัชชา พันธุ์เจริญ. (2553). **สังคีตลักษณ์และการวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ : เกศกะรัต.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2548). **ศัพท์ดนตรีสากล**. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ลัญฉะวัต นิมมานรตนกุล. (2551). **หลักการประพันธ์เพลง**. นนทบุรี : นิมมานรตนกุล.
- สุมาลี นิมนานุภาพ. (2543). **ดนตรีวิจักษณ์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Arnold, D. (1984). **The New Oxford companion to music Volume I**. London : Oxford University Press.

Broughton, S. (Eds.). (1991). **Chinese musical instrument synopsis**. Beijing : Music Research Institute of Chinese academy of Arts.

- Randel, D. (1986). **The New Havard dictionary of music**. Cambridge : Havard University Press.
- Rowley, G. (Ed.). (1978). **The book of music**. Chrischurch : Prentic-Hall.
- Sachs, C. (1940). **The history of musical instruments**. New York : W.W. Norton.
- Sadie, S. (Ed.). (1980). **New Grove dictionary of music and musicians**. London : Macmillan Publishers.